

Od

15. junij 2019

Stalna postavitev

Umetniška instalacija **Rubikova kocka reciklaže senc&e@mocij**^[1] multimedijske umetnice Eve Petri?, ki je na ogled na ploš?adi pred upravno hišo SEM, ponazarja, da so si tako sence kot tudi ?ustva in kultura v izmuzljivosti podobni: nenehno se pojavljajo, izginjajo, se premikajo, prevra?ajo, se spreminjajo, izginevajo in se ponovno pojavljajo. Vsi imamo sence, ne glede na narodnost, raso, spol, izobrazbo ali družbeni status, in ne glede na našo voljo se vse te sence ob vsakem sre?anju z drugo senco spojijo v novo senco.

Z interaktivno instalacijo umeš?eno na ploš?ad pred upravno hišo Slovenskega etnografskega muzeja - pred muzej kulturnih istovetnosti, umetnica materializira svojo idejo, da so sence družbeni izena?evalec, da vsi na svojstven na?in pripadamo skupnosti senc tako kot pripadamo dolo?eni kulturi. Podobno, kot se mešajo sence in se spajajo v novo senco, se mešajo tudi kulture in iz tega rojevajo nove kulture.

"Ne senc, ne ?ustev in niti kulture ne moremo prijeti in zadržati, lahko pa jih, kot pri tej Rubikovi kocki reciklaže senc&e@mocij^[1], *usmerjamo in doživljamo in nenazadnje recikliramo na neskon?no možnih na?inov."*

S spreminjajo?o se konfiguracijo pono?i osvetljenih senc v kombinacijah podob, Rubikova kocka prinaša na muzejsko ploš?ad nov umetniški sodoben utrip.

Ideja Eve Petri? za ta projekt je vzniknila že ob nastajanju njenega umetniškega objekta z naslovom *Brez meja*, ki ga je ustvarila leta 2017 v sodelovanju s takratnimi afganistanskimi azilanti v Sloveniji za razstavo Slovenskega etnografskega muzeja *Afganistan – slovenski pogledi* (maj 2017 - marec 2018), in je nadaljevanje projekta *Siva snov - jezik senc* s katerim je za?ela preu?evati govorico senc ter je zanj prejela mednarodno nagrado Vordemberge Gildewart za leto 2010.

Kontakt: evapetric@hotmail.com^[2]

www.evapetric.com^[3]

Rubikova kocka reciklaže senc&e@mocij^[1]

Iz nagovora prof. Janeza Koželja na odprtju instalacije umetnice Eve Petri? pred Slovenskim etnografskim muzejem 15. junija 2019

Kocka likovne umetnice Eve Petri? naslavlja vsem dobro znano magi?no kocko, ki leta 1974 iznašel madžarski kipar in izumitelj Erno Rubik. Zanimivo je vedeti, da je nastala kot umetniško delo v obliki 3D raznobarvne skladanke: predstavljala je model simetrije, dokler se niso barve premešale in jih je bilo zelo težko urediti v prvotno urejeno stanje. Do razrešitve se ni dalo priti, dokler niso bile najprej vse vrste enotno urejene. ?etudi je sestavljiva kocka postala hitro pomemben del popularne kulture, so v njej mnogi prepoznali prisposobo zapletenosti življenja kot celosti nepredvidljivih stanj in dogodkov. Rubikova kocka nam govori

o usodni povezanosti potez v življenju, v katerem je treba pri razreševanju problemov znova in znova za?enjati in vztrajno poskušati najti pravo pot. Ena sama napa?na poteza, pa se želeni rezultat ne izide. Pri tem je treba vedno ra?unati na možnost statisti?ne verjetnosti. Prav zaradi tega je Rubikova kocka tudi dejansko postala neke vrste platforma za raziskovanje na številnih podro?jih od matematike in ra?unalništva, in je vplivala na ustvarjalce iz razli?nih podro?ij likovne, še posebej interaktivne in glasbene umetnosti.

Drugo izhodiš?e projekta Eve Petri? je raziskovati svet s pomo?jo svetlobe.

Svetloba je tisti medij, ki razkriva razsežnosti prostora in ?asa skozi doživljanje menjavanja in minevanja svetlobe in sence. In teme. Svetloba je bila že od antike sredstvo za zaznavanje na poti do spoznanja. Zato ima tudi svetloba mo?an simbolni pomen v vseh civilizacijah in kulturah. Svetloba pokaže prostorsko obliko v vsej njeni dimenziji in v vseh njenih podrobnostih z nasprotjem svetlobe in sence. Nasebna senca, ki pade nanjo, jo izostri, med tem ko jo senca, ki jo osvetljena prostorska oblika vrže v ozadje, izdvoji iz okolice in jo v prostor umesti. Z odsevi, ki jih povzro?i svetloba in predvsem s sencami, ki jih vrže na prostorsko telo, njegovo snovnost tudi na nek na?in dematerializira. Z videnjem prostorskih oblik v svetlobi in senci si oblikujemo miselne podobe stvarnega sveta, ki jih vsak po svoje poustvari v svoji zavesti. Zato ni ?udno, zakaj se likovni umetniki toliko ukvarjajo s svetlobo in njenimi u?inki na opazovalca oz. gledalca. S takim razmišljanjem hitro pridemo do vprašanja, ali ni svet okoli nas, ki ga zaznavamo s ?utili, pravzaprav zgolj projekcija uma. Tudi to so ontološka vprašanja, ki jih odpirajo umetniški projekti Eve Petri?, s katerimi raziskujejo sence in odseve svetlobe. Kot arhitektu mi je še posebej zanimivo, da se Petri?eva s svojimi instalacijami ukvarja dejansko s temami, ki so sicer zna?ilne za arhitekturo. Izraz v arhitekturi namre? temelji na u?inkovanju svetlobe in sence na objektih, ustvarimo ga s sou?inkovanje polnega in praznega, svetlega in temnega, z odnosi med konstrukcijo in ovojem, povrhnjico, ki jo primerjamo z drugo kožo.

Umetnica Eva Petri? je ob?utljiva, na videz krha osebnost, ki s svojimi instalacijami postavitvami, objekti, pregrinjali in fotografijami raziskuje z razli?nimi mediji, kaj je izza dojemanja snovnega sveta, kaj je izza videnja stvarnosti, kaj so sence, ali so prividi resni?nosti. Takšen je torej njen umetniški svet, lomljiv, neulovljiv, izmikajo?, izginjajo? v svet senc. Njena umetnost je izrazito sublimna, ?eprev ni abstraktna v modernisti?nem smislu, ampak nasprotno izrazito intuitivna. Njena ustvarjalna mo? izhaja iz navdiha.

Evina kocka je muzej senc, v sencah spravljenega spomina, spominskih podob ki jih lahko prikli?emo. To je svojevrstna zbirka, ki jo lahko spreminjamo, poljubno povezujemo: kot sama pravi s kocko povezujemo sence z ob?utki, ki ji lahko s to napravo "*usmerjamo in doživljamo in nenazadnje recikliramo na neskon?no možnih na?inov.*"

Ko dajemo kocko senc v javno življenje, lahko samo upam, ker delovanja spominskega stroja še nisem preizkusil, da bodo ljudje umetniško delo razumeli, in ga sprejeli, ?etudi ne bodo vedeli, kako naj jih vpelje v skupnost senc. Želim, da mladim ta ob?utljiva naprava ne bo v napoto in jo bodo pustili pri miru. V tem primeru bo kocka prispevala k požitvi in umetniški obogatitvi muzejske ploš?adi.

Dovolite mi, da na koncu otvoritve najprej ?estitam Evi za njeno vztrajnost, da je kljub pomislekom svoj projekt izpeljala do konca in še posebej za pogum, da izpostavi svoje umetniško delo javnem prostoru,

Prav tako ?estitam in se zahvaljujem upravi SEM, da ste njen projekt dovolili, podprli in

omogo?ili.

[4]

[5]

[6]

[7]

 [Eva Petri?: Rubikova kocka reciklaže senc&e@mocij](mailto:e@mocij) [8]

Links

[1] <mailto:e@mocij>

[2] <mailto:evapetric@hotmail.com>

[3] <http://www.evapetric.com>

[4] https://www.etno-muzej.si/files/exhibitions/eva_petric_rubikova_kocka_reciklaze_pmn_v_sem_2019_foto_dokumentacija_s_2.jpg

[5] https://www.etno-muzej.si/files/exhibitions/eva_petric_rubikova_kocka_reciklaze_pmn_v_sem_2019_foto_dokumentacija_s_23.jpg

[6] https://www.etno-muzej.si/files/exhibitions/rubikova_kocka_pred_sem_eva_petric_foto_ivan_klaric_23.jpg

[7] https://www.etno-muzej.si/files/exhibitions/rubikova_kocka_eva_petric_sem_foto_ivan_klaric_4.jpg

[8] https://www.etno-muzej.si/files/2._rubiks_cube_eva_petric.mp4